

nogle udestående problemer, som en anden lovgivning vil kunne bidrage med at løse på en mere tilfredsstillende måde.

Jeg vil derfor på dette tidspunkt vende mig bort fra PFA-sagen og se generelt på forslaget. Forslaget indeholder to elementer. Det første element vil indebære, at et bestyrelsesmedlem kun kan udtræde af bestyrelsen på et bestyrelsesmøde, hvor det så i øvrigt noteres i bestyrelsens protokol eventuelt med angivelse af årsag.

Hertil vil jeg sige, at et bestyrelsesmedlem allerede i dag skal give meddelelse til selskabets bestyrelse, når man ønsker at udtræde. Det fremgår af § 50 i aktieselskabsloven.

Det er altså ikke tilstrækkeligt blot at give meddelelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og/eller til Fondsbørsen. Man skal faktisk give den resterende bestyrelse i selskabet en meddelelse om udtræden.

Jeg har svært ved at se det hensigtsmæssige ved forslaget, når lovgivningen altså allerede har et krav om, at der skal gives meddelelse. Og jeg finder det principielt ikke acceptabelt, om vi i lovgivningen skulle tvinge bestyrelsesmedlemmer til at forblive som ansvarlige for en virksomhed, som de ikke ønsker at tage det videre ansvar for.

Når jeg således afviser en lovændring på det grundlag, der ligger her, er det ikke ensbetydende med, at hverken jeg eller regeringen finder, at det har været smukt at se såkaldt ansvarlige mennesker smide tøjlerne fra et bestyrelsesarbejde og løbe hurtigt i det øjeblik, der stilles kritiske spørgsmål.

Men det er ikke et lovgivningsspørgsmål. Det er et spørgsmål, der er særdeles velegnet at få diskuteret i den almindelige debat, så der bliver en almindelig opbakning til bestyrelsesmedlemmer, der tager deres ansvar alvorligt, og som også bliver der, når der skal laves et vanskeligt stykke arbejde, og som også bliver der til at give også offentligheden de svar, der kan gives på vanskelige og kritiske spørgsmål.

Efter forslagets andet element er hvert enkelt medlem af bestyrelsen omfattet af en kollektiv hæftelse. Den enkelte kan efter forslaget kun frigøre sig fra hæftelsen, hvis han eller hun kan bevise, at der er taget afstand fra de pågældende dispositioner.

Jeg finder også her, at der er nogle principielle uheldige elementer indbygget i denne del af forslaget.

Man vil med forslaget indføre en slags omvendt bevisbyrde, dvs. at man er skyldig, medmindre man selv kan bevise det modsatte.

Omvendt bevisbyrde er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Det er et emne, man skal omgås med megen varsomhed og kun bruge, hvor det er klart nødvendigt.

Regulering af beviskrav i lovregler vil under alle omstændigheder være på kant med grundsætningen i retsplejen om bevisbedømmelsesfrihed. Efter denne grundsætning er det overladt til domstolene ved en konkret bedømmelse i hver enkelt sag at afgøre, om der er tilstrækkeligt bevis til at domfælde en person. Denne grundsætning har været gældende i dansk ret siden vores første retsplejelov fra 1916.

En anden indvending, nok så praktisk, er, at lovgivningen også på dette punkt indeholder en regel, der i hvert fald delvis tager højde for forslaget. Et bestyrelsesmedlem har nemlig i dag ret til at få sin mening indføjet i protokollen over bestyrelsens forhandlinger, hvis han eller hun ikke er enig i bestyrelsens beslutninger.

Vælger man ikke at udnytte sin ret på dette punkt, så står man jo unægtelig noget dårligere, hvis der efterfølgende opstår spørgsmål om ansvar for bestyrelsens dispositioner.

Selv hvis man tilkendegiver sin mening og siger fra, kan man alligevel ifalde et ansvar, hvis man har medvirket til gennemførelsen af denne disposition, som man altså har været imod.

Jeg finder derfor, at vi i realiteternes verden, når vi ser på den gældende lovgivning, faktisk har en retsstilling, der gør, at også dette andet element i forslaget i praksis er unødvendigt.

Lad mig til sidst fremhæve, at uanset hvad man gør, og uanset hvor omhyggelig og ansvarlig man er som bestyrelsesmedlem, vil det være vanskeligt at vægre sig mod bedrageri, dokumentfalsk og lign.

Dette faktum bør imidlertid ikke føre til, at man går på kompromis med fundamentale retsprincipper, blot for at sikre, at man under alle omstændigheder har nogle at drage til ansvar, at man kan pege på nogle, der er skyldige.

I realiteten er det netop vores fastholden, at der skal være et reelt ansvar at gøre gældende for nogle reelle handlinger, man også har haft en mulighed for at tage ansvaret for. Det er den stædige fastholden, der bør adskille os og i realiteten også adskiller os fra de bananrepublikker, der hentydes til i forslagets bemærkninger.